voorstel

Zwolle

Raadsbrief

Datum 7 augustus 2026

Onderwerp **Voortgang azc De Tippe**
Versienummer 2

Portefeuillehouder Anja Roelfs

Samenvatting
Met deze raadsbrief informeren wij u over de voortgang van de realisatie van het azc in De Tippe. Daarbij gaan wij in op de stand van zaken rond vergunningverlening, participatie, communicatie, planning en risico's. Daarnaast handelen wij de motie "Geen bouw azc De Tippe tot uitspraak rechter" af. Op 4 augustus 2026 heeft het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden uitspraak gedaan in het hoger beroep over het participatie- en besluitvormingsproces. Het hof bekrachtigt het eerdere vonnis van de voorzieningenrechter en wijst de vorderingen van Stichting Leefbaar Stadshagen af. Daarmee is er juridisch geen belemmering vanuit deze procedure om de voorbereiding van het azc voort te zetten. Het hof benoemt wel een verschil in participatie tussen eerder onderzochte locaties en De Tippe. Dit vraagt om blijvende aandacht voor zorgvuldige communicatie, transparantie over keuzes en een duidelijke inrichting van participatie bij de verdere uitwerking.

Bijlagen
Bijlage 1 – Arrest van het gerechtshof
Bijlage 2 – Motie Geen bouw azc De Tippe tot uitspraak rechter

Openbaarheid
☒ Openbaar
☐ Geheim

Wij stellen u voor kennis te nemen van:
- De voortgang van de realisatie van het azc in De Tippe
- De voorgestelde wijze van afhandeling van de motie "Geen bouw azc De Tippe tot uitspraak rechter".

Datum 7 augustus 2026

Inleiding

Met deze raadsbrief informeren wij u over de voortgang van de realisatie van het azc in De Tippe. De voorbereiding is een volgende fase ingegaan. Het COA heeft de aanvraag voor de omgevingsvergunning ingediend, de zienswijzen zijn ontvangen en worden betrokken bij de besluitvorming, en de participatie en communicatie met omwonenden worden voortgezet. In deze brief lichten wij deze voortgang toe en geven wij aan hoe wij de komende periode invulling geven aan zorgvuldige communicatie, participatie, vergunningverlening, veiligheid, beheer en planning.

Daarnaast handelen wij met deze brief de motie af die de raad op 26 mei 2026 heeft aangenomen. In deze motie verzocht de raad het college om:

- Geen omkeerbare stappen te zetten tot de uitspraak in hoger beroep (dat dient op 17 juni 2026) over de rechtmatigheid van het gevolgde participatie- en besluitvormingsproces;
- De garantie te geven aan raad en belangengroepen/inwoners dat er niet gebouwd wordt totdat uitspraak is gedaan door de rechter in het hoger beroep dat dient op 17 juni 2026.

Op 4 augustus 2026 heeft het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden uitspraak gedaan in het hoger beroep. Het is een voor de gemeente positieve uitspraak met een aantal aandachtspunten voor de verdere uitwerking van het azc in De Tippe.

Kader

- Raadsvoorstel Vluchtelingenopvang in De Tippe (Raadsbesluit 07-07-2025)
- Motie: Geen bouw AZC De Tippe tot uitspraak rechter

Kernboodschap

De realisatie van het azc in De Tippe kan worden voortgezet. Het COA heeft de aanvraag voor de omgevingsvergunning ingediend en de gemeente werkt toe naar besluitvorming over de vergunning. Daarbij blijven participatie, communicatie, veiligheid, beheer en inpassing belangrijke aandachtspunten. Het arrest van het gerechtshof bevestigt dat er vanuit deze procedure geen juridische belemmering is om de voorbereiding voort te zetten. Het gerechtshof heeft geoordeeld dat de gemeente niet onrechtmatig heeft gehandeld en dat er geen grond is om de voorbereidingen voor het azc in De Tippe te staken of alsnog een participatietraject conform HANZA! over de locatiekeuze te starten. Daarmee is voldaan aan de voorwaarde uit de motie: er ligt een uitspraak van de rechter in hoger beroep. Tegelijkertijd vraagt het arrest om in het vervolg bestuurlijke zorgvuldigheid te blijven houden. Het hof benoemt dat de werkwijze van de gemeente op onderdelen aandachtspunten heeft. Daarom blijven heldere communicatie, uitlegbaarheid van keuzes en betrokkenheid van omwonenden belangrijke aandachtspunten.

Toelichting

Met de uitspraak van het gerechtshof is duidelijkheid ontstaan over de juridische ruimte om de voorbereiding voort te zetten en kunnen wij de motie afhandelen. Stichting Leefbaar Stadshagen vroeg het hof om de gemeente te verplichten alle voorbereidingen voor het azc in De Tippe te staken, uitvoering van het raadsbesluit te verbieden en binnen twee weken een participatietraject volgens HANZA! te starten. Het hof wijst deze vorderingen af. Volgens het hof:

- Verplicht de Omgevingswet in deze situatie niet tot voorafgaande participatie, omdat het hof er voorshands van uitgaat dat voor het azc een omgevingsplanactiviteit volstaat.
- HANZA! verplicht de gemeente volgens het hof niet tot de door de stichting gewenste participatie over de locatiekeuze en de omvang van het azc.

- HANZA! is volgens het hof niet van toepassing op het privaatrechtelijk handelen van de gemeente bij het beschikbaar stellen van de kavel aan het COA.

Het hof maakt daarbij een belangrijk onderscheid. Juridisch gezien was de gemeente niet verplicht om omwonenden vooraf te laten meepraten over de kernvraag of op De Tippe een azc moest komen. Het hof merkt wel op dat de gemeente op enkele punten ongelukkig heeft gehandeld. Het gaat dan vooral om het feit dat bij andere onderzochte locaties wel participatie over onderdelen van de locatieafweging heeft plaatsgevonden, terwijl daarvan bij De Tippe is afgezien. Al heeft de gemeente wel voldoende gemotiveerd waarom deze situatie afweek van de andere. Dat maakt het handelen volgens het hof niet onrechtmatig, maar het is wel een aandachtspunt voor de verdere communicatie en participatie.

Maatschappelijk draagvlak & participatie
Na het collegebesluit in mei 2025 is gestart met participatie over de verdere uitwerking van het azc. Er zijn inmiddels vijf inloopbijeenkomsten georganiseerd en een online informatieavond gehouden. Daarnaast is een klankbordgroep ingesteld. Deze klankbordgroep is tot nu toe zeven keer bij elkaar gekomen en heeft input geleverd op verschillende onderwerpen die samenhangen met de realisatie van het azc in De Tippe. Het arrest onderstreept het belang van een zorgvuldig vervolg: duidelijk zijn over waar inwoners invloed op hebben, welke randvoorwaarden vaststaan en hoe signalen uit de omgeving worden meegewogen. Dit passen we toe bij het verdere participatiesproces. Er is in september een online spreekuur en in oktober de volgende klankbordgroep.

Het COA heeft inmiddels de aanvraag voor de omgevingsvergunning ingediend. Hoewel formele inspraak via zienswijzen niet verplicht is, hebben wij inwoners toch de gelegenheid gegeven om een zienswijze in te dienen. Deze periode duurde twee weken en liep vlak voor de zomervakantie af. Er zijn ongeveer 35 zienswijzen ingediend. Enkele zienswijzen kwamen een week later binnen, nadat wij daarvoor uitstel hadden verleend. De zienswijzen worden betrokken bij het besluit op de omgevingsvergunning. Het COA is gevraagd aanvullende gegevens aan te leveren vóór 17 augustus. Wij verwachten medio september 2026 een besluit te kunnen nemen.

Communicatie
Over de voortgang van de realisatie van het azc is gecommuniceerd via de website van de gemeente Zwolle, de gemeentelijke socialmediakanalen, publicaties in de Vinexpress en Stinskrant en vier nieuwsbrieven. De uitspraak van het hof is niet actief door de gemeente gepubliceerd, maar is wel door verschillende media opgepakt. Voor het vervolg is het belangrijk om de uitspraak feitelijk en begrijpelijk te duiden: de gemeente heeft juridisch gelijk gekregen, maar blijft aandacht houden voor de zorgen van omwonenden en voor transparante communicatie over planning, vergunningen, veiligheid, beheer en participatiemomenten.

Duurzaamheid
Dit voorstel heeft geen directe gevolgen voor duurzaamheid. Duurzaamheid blijft onderdeel van de verdere planuitwerking voor het azc, binnen de kaders die daarvoor gelden.

Financiën
Dit voorstel heeft geen directe financiële gevolgen. Het arrest leidt niet tot een financiële verplichting voor de gemeente, anders dan de proceskostenveroordeling ten gunste van de gemeente. Eventuele financiële gevolgen van de verdere realisatie van het azc worden betrokken bij de daarvoor geldende besluitvorming en afspraken met het COA.

Datum 7 augustus 2026

Risico's

Het belangrijkste juridische risico uit deze procedure is afgenomen, omdat het gerechtshof de vorderingen van Stichting Leefbaar Stadshagen heeft afgewezen en het vonnis van de voorzieningenrechter heeft bekrachtigd. Wel blijft het mogelijk dat juridische procedures volgen in andere fasen, bijvoorbeeld rond vergunningverlening of privaatrechtelijke afspraken. Daarnaast is er een bestuurlijk en maatschappelijk risico: het hof benoemt enkele aandachtspunten op de aanpak. Daarom is het van belang om in de vervolgfase consequent te blijven uitleggen welke besluiten al zijn genomen, welke ruimte er nog is voor inbreng en hoe de gemeente met zorgen en aandachtspunten omgaat.

Vervolg

De voorbereiding van het azc in De Tippe wordt voortgezet. We verwachten dat het besluit op de vergunning medio oktober wordt genomen. Daarbij blijven de reguliere besluitvormings- en vergunningprocedures gelden. Het COA is voornemens begin 2027 te starten met de bouw. Nu het gerechtshof uitspraak heeft gedaan, kan de motie "Geen bouw azc De Tippe tot uitspraak rechter" als afgedaan worden beschouwd.
De gemeente blijft inwoners, ondernemers en andere betrokkenen informeren over de voortgang. Ook blijven wij hen betrekken bij onderdelen waarop nog invloed mogelijk is, zoals beheer, veiligheid, inpassing en communicatie.

Openbaarheid

Deze raadsbrief en alle bijlagen zijn openbaar.

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

burgemeester, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer